

**Седляківська К.Г.**  
асистентка кафедри права та правоохоронної діяльності  
**Попенчук М.С.**  
студентка групи НБ-5,  
Державний університет «Житомирська політехніка»,  
м. Житомир

## **ДОПОМОГА ДЕРЖАВ-ПАРТНЕРІВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ У ЗБРОЙНОМУ ПРОТИСТОЯННІ З РОСІЄЮ**

В умовах російської агресії стан фінансування Збройних Сил України є важливим з огляду на безпосередній вплив на результат бойових дій, майбутнє країн Європи та на подальше просування України євроінтеграційним шляхом.

Базою адміністративно-правового регулювання фінансування сектору безпеки й оборони, у т. ч. ЗСУ є: Стратегія воєнної безпеки України, Стратегія національної безпеки України, Закон України “Про національну безпеку України”, щорічні закони “Про Державний бюджет України”.

Серед основних проблем у сфері фінансування ЗСУ виокремлено такі: бюджет України не є бюджетом розвитку; обсяги бюджетних видатків залежать від благодійної, гуманітарної та міжнародної технічної допомоги; неефективна структура видатків оборонного бюджету; відсутність об’єктивних можливостей зростання власних доходних джерел.

Ці недоліки стали однією з причин неготовності України до захисту своїх кордонів та суттєвих втрат під час російської агресії протягом 2022-2024 рр. Це переконує у необхідності дотримання чинного законодавства України, яке поєднує адміністративно-правові і фінансово-правові засади регулювання сфери безпеки і оборони в Україні у т. ч. ЗСУ.

Досягнути зростання обсягів доходних джерел в Україні можна через модернізацію оборонно-промислового комплексу. Важливими і необхідними залишаються трансфери ЄС – це підтверджує необхідність у євроінтеграційному векторі подальшого розвитку нашої держави.

Ще одним напрямом подолання визначених проблем є залучення прямих іноземних інвестицій для повоєнної відбудови через відміну регулюючих

важелів. Нарівні з державним вітчизняним фінансуванням та залученням приватного капіталу Україна потребуватиме фінансування інфраструктурних проектів з відповідних фондів ЄС (як публічних коштів), що вимагає максимальної прозорості, підзвітності та контролю.

Вже майже три роки Україна живе у надзвичайно складних умовах. Російська агресія знищує міста, вбиває людей та спричиняє мегадефіцит в українському бюджеті. Якби не міжнародні партнери, які надають підтримку, росія вже б знищила нашу країну та поневолила увесь її народ.

Партнери надають Україні безпрецедентну військову допомогу, постачаючи озброєння різних типів та навчаючи українських військових, підтримують економіку та чинять санкційний тиск на росію та її сателітів. Ціла низка країн прихистили її громадян, що були змушені виїхати через російську агресію, та надають гуманітарну допомогу.

Лише за неповні півтора року, починаючи з 24 лютого 2022 року, Україна отримала міжнародної допомоги на загальну суму майже 170 млн євро. Близько 40% цієї суми складає військова підтримка, 50% — фінансова допомога, а решта близько 10% – це гуманітарна допомога. Донорами стали 40 країн, а також міжнародні інституції — Світовий банк, МВФ тощо.

Німеччині українці мають бути вдячні за найбільшу після США військову допомогу. Це і боєприпаси різних калібрів, і стрілецька зброя, і ствольна артилерія — зокрема самохідні гаубиці PzH 2000, які по праву вважаються одними з найкращими у світі, і реактивна артилерія — зокрема п'ять РСЗВ MARS-II та три американські HIMARS, і засоби протиповітряної оборони — зокрема майже півсотні зенітних установок Gepard, чотири системи IRIS-T, одна батарея PATRIOT, а також 20 ракетних систем із лазерним наведенням. Історичним стало рішення про передачу Україні німецьких славнозвісних танків “Леопард” та боєприпаси та набої до цієї зброї. Крім того, німці постачають командні автомобілі, армійський транспорт.

Польщі українці мають бути вдячні найперше за потужну політичну підтримку, а також вона як наш великий сусід незмінно залишається найбільшим військовим, гуманітарним та енергетичним хабом для України, де розподіляється

та концентрується більшість допомоги Україні перед безпосередньою передачею їй, через що постійно піддається різноманітним гібридним атакам.

Чехії українці мають бути вдячні за потужну політичну, гуманітарну підтримку. Чехія — одна з тих країн, які включилися в допомогу Україні вкрай швидко. Є інформація, що в перший день повномасштабного вторгнення Чехія вручила українському послу в Празі детальну «папку товщиною 10 см» з переліком зброї, готової до негайної передачі. Перший ешелон з військовою допомогою був доставлений в Україну вже 27 лютого 2022 р.

Країнам Балтії Україна має бути вдячна за самовідданість та безпрецедентну підтримку на всіх рівнях. Масштаб допомоги невеликих країн Латвії, Литви та Естонії менший, ніж від багатьох інших країн, проте вони віддають найбільшу частку свого ВВП: 1,26% — Естонія, 1,09% — Латвія та 0,95% — Литва.

Країни Балтії беруть активну участь у навчанні та лікуванні українських військових, гуманітарних місіях на підтримку України, приймають біженців та займають чітку проукраїнську позицію на різноманітних міжнародних майданчиках.

Великий вклад в розвиток Збройних сил України роблять звичайні громадяни, великі і малі підприємства нашої держави.

Щодня українці закривають тисячі зборів, донатять, або ж самі вступають до лав ЗСУ, чим наближають нашу перемогу. Різні гуманітарні організації допомагають як цивільним, так і військовим. Їхньою метою є задовільнити базові потреби людей, такі як:

- надання їжі, води та інших необхідних для виживання продуктів.
- забезпечення тимчасового житла для людей, які втратили свої домівки.
- надання підтримки людям, які пережили травматичні події.
- допомога у відновленні життєво важливої інфраструктури, такої як дороги, мости та системи водопостачання, тощо.

Гуманітарні організації працюють зазвичай у тісній співпраці з місцевими громадами та урядами. Вони проводять оцінку потреб, розробляють програми допомоги та мобілізують ресурси для їх реалізації.

В умовах російської агресії фінансування Збройних Сил України є критично важливим фактором для збереження незалежності, майбутнього України та Європи, а також для подальшої євроінтеграції. Адміністративно-правова база фінансування базується на національних стратегіях безпеки та щорічних бюджетних законах, але залишається низка проблем, таких як залежність від міжнародної допомоги, неефективна структура оборонних видатків і відсутність зростання внутрішніх доходів.

Значна роль у зміцненні обороноздатності України належить міжнародній підтримці. Партнери надали Україні фінансову, військову та гуманітарну допомогу. Німеччина, Польща, Чехія, країни Балтії та інші демонструють солідарність через надання зброї, прихисток біженців та підтримку на міжнародних аренах. Окрім цього, громадяни України, бізнес і гуманітарні організації активно сприяють перемозі, забезпечуючи армію і допомагаючи постраждалим.

Для подолання викликів потрібні структурні реформи у сфері фінансування оборони, модернізація оборонного сектору, прозоре використання міжнародних фондів, залучення іноземних інвестицій і подальший розвиток співпраці з ЄС. Взаємодія держави, міжнародних партнерів і громадян є запорукою майбутньої перемоги та стабільності України.

#### **Список використаних джерел:**

1. Допомога країн-партнерів Україні під час війни? - UAQA. UAQA. URL: <https://uaqa.com.ua/q&a/yak-ukraini-dopomahaiut-krainy-partnery-pid-chas-viyny/> (дата звернення: 09.12.2024).

2. ISW підрахував, скільки допомоги Україна отримала від світу після початку війни. *Новини України - останні новини України сьогодні - УНІАН.* URL: <https://www.unian.ua/war/isw-pidrahuvav-skilki-dopomogi-ukrajina-otrimala-vid-svitu-pislya-pochatku-viyni-12538227.html> (дата звернення: 09.12.2024).

3. Збірник «Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/01/90.pdf> (дата звернення: 09.12.2024).

4. Які країни-союзники роблять найбільший внесок у перемогу України. *Слово і Діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/17/infografika/ekonomika/yaki-krayiny-soyuznyku-robyat-najbilshyj-vnesok-peremohu-ukrayiny> (дата звернення: 09.12.2024).